

Приватний вищий навчальний заклад «Буковинський університет»

(повне найменування вишого навчального закладу)

Юридичний факультет

(назва інституту / факультету)

Кафедра професійних та спеціальних правових дисциплін

(назва кафедри)

Схвалено та затверджено на засіданні
науково-методичної ради факультету
протокол №1 від 25.08.2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:

декан юридичного факультету

Стелла КЕЛЬБЯ

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Історія держави і права України

(назва навчальної дисципліни)

обов'язкова навчальна дисципліна

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма «Право»

(назва програми)

Спеціальність 081 «Право»

(вказати: код, назва)

Галузь знань 08 Право

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший бакалаврський

(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Факультет юридичний

(назва факультету, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на якій мові читається дисципліна)

Розробник: Леся РУСНАК, к.ю.н., доцент, доцент кафедри професійних та спеціальних правових дисциплін

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів): <http://www.bukuniver.edu.ua/fakulteti/yuridichnij-fakultet/kafedra-profes%D1%96jnix-ta-specz%D1%96alnix-pravovix-discipl%D1%96n/>

(посилання на сторінку кафедри з інформацією про викладача (-ів))

Контактний тел.

E-mail: gysnaklesya@gmail.com

Посилання на сторінку курсу на сайті дистанційного навчання університету

Консультації

четвер з 10.00 до 16.00.

Види занять:	<i>Лекції, семінари, самостійна робота.</i>
Методи навчання:	<i>Під час навчання можуть бути запропоновані практичні вправи, задачі, ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести та інші інтерактивні методи навчання.</i>
Форми навчання:	<i>Очна серія лекцій, практичних занять (контактні години); дистанційна (онлайн-діяльність); змішана (контактні години + онлайн-діяльність)*.</i>
Матеріальне та технічне забезпечення дисципліни:	<i>Проведення занять очно передбачає: обладнані аудиторії (столи, стільці, мобільні пристрої, мультимедійні засоби, наявність та доступність мережі Інтернет). Проведення занять дистанційно, або у змішаній формі додатково передбачає: наявність ПК (ноутбуку) чи іншого мобільного пристрою, навушників, мікрофону, веб-камери; за потреби, встановлення спеціальних програм (сервери веб-конференцій: Zoom, Viber, Skype, e-mail).</i>
Доступ до дисципліни:	<i>Реєстрація студента на сайті дистанційного навчання ПВНЗ «Буковинський університет» відкриває доступ до всіх навчально-методичних матеріалів дисципліни. Під час дистанційного навчання або навчання у змішаній формі заняття проводяться згідно розкладу на платформах Zoom або Skype.</i>

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Навчальна дисципліна «Історія держави і права України» є обов'язковою навчальною дисципліною по підготовці бакалаврів за спеціальністю 081 «Право», яка викладається в 2 семестрі в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).

Історія держави і права зарубіжних України є однією з фундаментальних навчальних дисциплін, що передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Право».

Вивчення навчальної дисципліни «Історія держави і права України» є система закономірностей зародження, розвитку і змін типів і форм державно-правових систем, вивчення змісту діяльності державно-правових інститутів, джерел права і галузей права у конкретній історичній обстановці і хронологічній послідовності на території України.

Саме це визначає актуальність вивчення дисципліни «Історія держави і права України» на першому курсі юридичного факультету ПВНЗ «Буковинський університет» (бакалавр).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою є формування в студентів ґрунтовних знання з актуальних проблем становлення та розвитку держави і права України, навичок самостійного аналізу історико-правових джерел, вміння використовувати історичний досвід для вирішення сучасних проблем, ознайомлення з пам'ятками національної юридичної культури.

Таким чином, вивчення навчальної дисципліни дозволить студентам розширити свої знання у сфері історії держави і права та сформувати цілісні уявлення про формування, етапи розвитку, його характерні риси, соціальну структуру.

Основними завданнями навчального курсу є:

Завданнями вивчення дисципліни є своєрідним вступом до спеціальних юридичних дисциплін (теорія держави і права, конституційне право та ін.) і ґрунтовне його вивчення в тому числі глибокий аналіз важливих законодавчих актів, потрібний не лише для підвищення якості підготовки студентів, але і для усестороннього глибокого усвідомлення галузей діючого права.

Важливим завданням навчальної дисципліни є вивчення розвитку державних інституцій та правових пам'яток як соціально-історичного та культурного феномену людської цивілізації.

Очікувані результати навчання:

В результаті вивчення даної дисципліни студенти повинні знати:

- на поняттєвому рівні: основи історико-правових та теоретико-правових положень, що стосуються виникнення, становлення, розвитку та функціонування держави і права; основи колишніх та сучасних юридичних понять і категорій;

- на фундаментальному рівні: процеси виникнення та розвитку держави і права України, її типи та форми, особливості, притаманні державному ладу та соціальному устрою, правовим системам, головні джерела права на різних етапах історичного розвитку, еволюцію правового статусу населення;

- на практично-творчому рівні: правові основи тлумачення норм права; форми і методи поширення історико-правових знань серед населення; форми та порядок надання правової допомоги громадянам.

вміти:

- на репродуктивному рівні: відтворювати основні поняття та категорії дисципліни, наводити основні факти, що характеризують державно-правове життя народу України на різних етапах їхнього розвитку;

- алгоритмічному рівні: довільно використовувати засвоєні знання для правильного формулювання складних юридичних понять і категорій з подальшим їх використанням при вивченні галузевих дисциплін; вірно тлумачити норми права;

- на евристичному рівні: на основі засвоєння історичних знань про державно-правові явища вміти з наукових позицій давати їм правильну оцінку, розкривати їх дійсну сутність; знаходити шляхи розв'язання задач, що виникають у юриста під час поширення правових знань серед населення, формування у громадян поваги до права і закону.

Застосовуючи одержані знання студенти повинні вміти:

- володіти навичками публічних виступів, дискусій, проведення занять;

- знати та розуміти процеси координації діяльності суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку, а також взаємодії з представниками інших органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадськістю з питань правоохоронної діяльності;

- організовувати та керувати діяльністю підрозділів, які здійснюють правоохоронну діяльність;

- аналізувати умови і причини вчинення правопорушень, визначати шляхи їх усунення;

- вміти забезпечувати законність та правопорядок, захист прав та інтересів особистості, суспільства, держави з використанням оптимізованих методів й засобів забезпечення публічної безпеки і порядку в межах виконання своїх посадових обов'язків.

3. Пререквізити.

Вивчення студентами основних правових інститутів навчальної дисципліни «Історія держави і права України» має ґрунтуватися на вже одержаних знаннях у першу чергу з Історії України, Конституційного права України, Теорії держави і права, та інших галузей права, що вивчаються на попередніх курсах.

4. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання).

Під час вивчення дисципліни, відповідно до освітньо-професійної програми, формуються наступні:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

А) Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

Б) Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

ОТРИМУЮТЬСЯ НАСТУПНІ ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

РН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин достатньою обґрунтованістю.

РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

5. Опис навчальної дисципліни

«Історія держави і права України» є обов'язкова навчальна дисципліна. Викладається для студентів, які здобувають освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр» в обсязі 120 годин, з яких лекцій – 36 год., практичні заняття – 24 год., та самостійна робота – 60 год. Форма підсумкового контролю – екзамен. Навчальний курс розрахований на студентів закладів вищої освіти. Він побудований відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS).

Планування навчальної діяльності

ВИДИ ЗАНЯТЬ (згідно розкладу)	ФОРМИ НАВЧАННЯ*	
	<i>Контактні години</i>	<i>Онлайн діяльність</i>
	<i>Методи навчання</i>	
Лекційні заняття (<i>попередня підготовка, подача нової інформації, тренування</i>).	Попереднє опитування; ознайомлення або повторення термінології; очна лекція; презентація нового матеріалу; пошук відповідей на питання; діалог з групою.	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою; лекція-дискусія, лекція з розбиранням конкретних ситуацій.
Практичні заняття (<i>тренування, практична робота, оцінювання, рефлексія</i>).	Обговорення; дебати; питання-відповіді; групові виконання завдань; усне опитування; практичні ситуації; діалог, короткі усні / письмові відповіді на питання; тестування, задачі, доповіді.	Питання для самоперевірки; обговорення (он-лайн); виконання інтерактивних практичних вправ; он-лайн тестування, пошук відповідей на питання; індивідуальні та групові завдання (звіт, презентація, реферат тощо); усна відповідь, виконання практичного завдання, письмова робота.
Самостійна робота (<i>оцінювання, рефлексія, зворотній зв'язок</i>).	Групові та індивідуальні консультації, коментарі, запитання та відповіді під час заняття від викладача; тестування, наукові роботи (доповіді), реферати, письмові (усні) повідомлення.	Підготовка мультимедійних презентацій, відповіді на питання, що виносяться на самостійне опрацювання, тести для самоконтролю; опитування аудіо-, відео- або текстові повідомлення з коментарем завдання.
Підсумковий модульний контроль	Письмове завдання, письмові відповіді на питання; тестування.	Письмове завдання, письмові відповіді на питання з відео фіксацією.

*Враховано рекомендації МОН щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2020/zmyshene%20navchanny/zmishanenavchannia-bookletspreads-2.pdf>

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота		індивідуальні завдання
Денна	1	2	4	120	36	24			60		екзамен
Заочна	1	2	4	120							екзамен

5.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних та практичних занять:	Змістовий модуль 1 Державно-правовий розвиток українських земель від найдавніших часів											
Тема 1. Історія держави і права як наука і навчальна дисципліна. 1. Предмет, завдання, функції. 2. Методологія курсу «Історія держави і права України». 4. Історичні джерела та основні етапи історіографії держави і права України. 5. Значення історії держави і права України, її роль у професійній підготовці юриста.		2	-			2						
Тема 2. Стародавні держави і право на території України. 1. Скіфія: держава, право та суспільство. 2. Античні міста - держави: державно - правовий та суспільний розвиток. 3. Особливості держави і права Боспорського царства.		2	-			2						
Тема 3. Державний устрій та право Київської Русі. 1. Генезис та утворення держави східних слов'ян з центром у Києві. 2. Державний устрій Київської Русі. 3. Правова система періоду Київської Русі. 4. Суспільний лад та юридичне оформлення станового ладу.		2	2			4						
Тема 4. Державність України у період феодальної роздробленості. Галицько-Волинська держава як спадкоємиця Київської-Русі України. 1. Розпад Київської Русі: причини та наслідки. 2. Виникнення та піднесення Галицько-Волинського князівства. Державний устрій. 3. Суспільний лад та правова система Галицько-Волинської держави.		2	2			4						
Тема 5. Суспільно-політичний лад і право на українських		2	2			4						

землях у складі Великого князівства Литовського та Речі Посполитої. 1. Українські землі як об'єкт експансії сусідніх держав. 2. Державний лад. 3. Суспільний устрій України у складі Великого Князівства Литовського. Правова характеристика. 4. Джерела права. 5. Судова система,														
Тема 6. Українське козацтво – творець нової форми української державності. 1. Українське козацтво: причини появи та джерела формування. 2. Особливості суспільно-політичного устрою. 3. Джерела права.		2	-			2								
Тема 7. Становлення Української Козацької держави в період визвольної війни під керівництвом Богдана Хмельницького. 1. Причина та характер визвольної війни. 2. Формування Української Козацької держави. 3. Становлення та розвиток права. 4. Судова система в період становлення Української держави.		2	2			4								
Тема 8. Суспільно-політичний лад і право західноукраїнських земель у період австрійського панування 1772-1918 рр. 1. Державний лад та адміністративний устрій західноукраїнських земель у період австрійського панування. 2. Суспільний лад. 3. Судова система та правоохоронні органи. 4. Правова система.		2	2			4								
Тема 9. Суспільно-політичний лад і право в Україні кінця XVIII – першої половини XIX ст. 1. Державний устрій кінця XVIII – першої половини XIX ст. 2. Суспільний та політичний лад в Україні. 3. Правова система та законодавство: встановлення, зміни. 4. Судова та правоохоронна система.		2	2			4								
Разом за ЗМ1:		18	12			30								
Теми лекційних та практичних занять:	Змістовий модуль 2 Державно-правовий розвиток українських земель в період XIX – XXI ст.													
Тема 10. Зміни в суспільно-політичному ладі та праві України у другій половині XIX ст. 1. Державотворча діяльність УНР. 2. Законодавча діяльність УЦР. 3. Державний устрій Української держави. 4. Правова система Української держави.		2	-			2								
Тема 11. Держава і право Західноукраїнської Народної Республіки (1918-1923 р.) 1. Проголошення ЗУНР. 2. Державний устрій ЗУНР. 3. Судова та правоохоронна система. 4. Система законодавства ЗУНР.		2	2			4								

Тема 12. Поширення на Україну радянської державності та права. 1. Державний устрій в період радянської державності. 2. Конституція: ухвалення, зміст. 3. Правова система радянського права.	2	2			4								
Тема 13. Державно-політичний лад і право західноукраїнських земель у 20-30 рр. 1. Державний устрій та політичний лад у 20-30 рр. 2. Конституції 1924, 1929 років. 3. Система законодавства.	2	2			4								
Тема 14. Проблеми української державності та права в роки німецько-радянської війни. 1. Державний та суспільний устрій західно-українських земель в період німецько-радянської війни. 2. Реорганізація державного механізму в роки війни. 3. Законодавство та правова система.	2	2			4								
Тема 15. Держава і право України у післявоєнний період. 1. Зміни в державному устрої. 2. Кодифікація законодавства: передумови та особливості. 3. Основи законодавства України: характерні риси.	2	-			4								
Тема 16. Державно-правовий розвиток України (1985-1991 роки). 1. Особливості перебудовчих процесів в Україні. 2. Реформи державного апарату та правоохоронної системи. 3. Зміни в правовій системі.	2	2			4								
Тема 17. Держава та право незалежної України (1991 – до сьогодні). 1. Державно-правові підстави здобуття Україною незалежності. 2. Розбудова незалежної Української держави. 3. Конституція України 1996 року. 4. Реформування законодавства.	4	2			4								
Разом за ЗМ2:	18	12			30								
Всього: 120	36	24			60								

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема: «Історія держави і права як наука і навчальна дисципліна». 1. Предмет і завдання курсу історії держави і права України. 2. Значення історії держави і права України як науки та її місце в системі юридичних дисциплін. 3. Джерела та періодизація держави і права України. 4. Виникнення держави і права.	2
2.	Тема: «Стародавні держави і право на території України». 1. Виникнення та розвиток держави. 2. Суспільний устрій. 3. Державний лад. 4. Суд та збройні сили. 5. Правова система. 6. Джерела та характерні риси права.	2
3.	Тема: «Державний устрій та право Київської Русі». 1. Формування державності у східних слов'ян. 2. Виникнення Давньоруської держави.	4

	<p>3. Розповсюдження християнства.</p> <p>4. Суспільний устрій.</p> <p>5. Державний лад.</p>	
4.	<p>Тема: «Державність України у період феодальної роздробленості. ГалицькоВолинська держава як спадкоємиця Київської-Русі України».</p> <p>1. Утворення та історична доля Галицько-Волинського князівства.</p> <p>2. Монголо-татарське нашествя та його наслідки.</p> <p>3. Суспільний лад.</p> <p>4. Державний устрій.</p> <p>5. Правова система.</p>	4
5.	<p>Тема: «. Суспільно-політичний лад і право на українських землях у складі Великого князівства Литовського та Речі Посполитої».</p> <p>1. Формування Литовсько-Руської держави.</p> <p>2. Суспільний устрій.</p> <p>3. Державний лад.</p> <p>4. Магдебурзьке право.</p> <p>5. Україна у складі Речі Посполитої.</p>	4
6.	<p>Тема: «Українське козацтво – творець нової форми української державності».</p> <p>1. Суспільний устрій.</p> <p>2. Виникнення українського козацтва.</p> <p>3. Запорізька Січ.</p> <p>4. Державний лад.</p> <p>5. Судочинство.</p> <p>6. Основні риси права.</p>	2
7.	<p>Тема: «Становлення Української Козацької держави в період визвольної війни під керівництвом Богдана Хмельницького».</p> <p>1. Створення української національної держави.</p> <p>2. Переяславська угода 1654 р.</p> <p>3. Зміни в суспільному устрої.</p> <p>4. Органи автономної влади та управління Гетьманщини.</p> <p>5. Ліквідація автономії України.</p> <p>6. Джерела та основні риси права.</p> <p>7. Конституція Пилипа Орлика.</p>	4
8.	<p>Тема: «Суспільно-політичний лад і право західноукраїнських земель у період австрійського панування 1772-1918 рр.».</p> <p>1. Суспільний устрій на українських землях.</p> <p>2. Державний лад.</p> <p>3. Судочинство.</p> <p>4. Право.</p> <p>5. Суспільно-політичний устрій і право в Галичині.</p> <p>6. Суспільно-політичний устрій і право в Північній Буковині.</p> <p>7. Суспільно-політичний устрій і право в Закарпатті.</p>	4

9.	<p>Тема: «Суспільно-політичний лад і право в Україні кінця XVIII – першої половини XIX ст.».</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організація державної влади. 2. Місцева влада й місцеве самоврядування. 3. Судова система. 4. Законодавча діяльність 	4
10.	<p>Тема: «Зміни в суспільно-політичному ладі та праві України у другій половині XIX ст.».</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Утворення Української Держави. 2. Державний лад. 3. Судова система та правоохоронні органи. 4. Законодавство. 	2
11.	<p>Тема: «Держава і право Західноукраїнської Народної Республіки (1918-1923 р.)».</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Утворення та перші кроки Директорії. 2. Державний лад. 3. Судова система. 4. Законодавство. 5. Західноукраїнська Народна Республіка. 6. Органи влади ЗУНР. 	4
12.	<p>Тема: «Поширення на Україну радянської державності та права».</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конституційне оформлення радянської влади в Україні. 2. Утворення Союзу РСР і подальше обмеження УСРР. 3. Державний устрій УСРР в 20-30-ті роки. 4. Центральні органи влади УСРР. 5. Становлення органів захисту радянської влади. 6. Формування основ радянського права. 7. Кодифікація радянського законодавства в Україні. 	4
13.	<p>Тема: «Державно-політичний лад і право західноукраїнських земель у 20-30 рр.».</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Державний та політичний лад. 2. Судова система. 3. Законодавство та правова система. 4. Західноукраїнська Народна Республіка у 20-30 рр.. 	4

14.	<p>Тема: «Проблеми української державності та права в роки німецько-радянської війни».</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Приєднання Західної Волині, Східної Галичини, Північної Буковини та частини Бессарабії до складу УРСР. 2. Перебудова вищих органів державної влади й управління в роки війни. 3. Окупаційний режим. Рух опору. 4. Зміни у правовій системі УРСР під час другої світової війни. 5. Законодавство в умовах воєнного часу. 	4
15.	<p>Тема: «Держава і право України у післявоєнний період».</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціально-економічний розвиток. 2. Вищі органи державної влади і державного управління. 3. Місцеві органи влади й управління. 4. Судова система. 5. Розвиток правової бази. 	4
16.	<p>Тема: «Державно-правовий розвиток України (1985-1991 рр.)».</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціально-економічний розвиток. 2. Вищі органи державної влади і державного управління. 3. Місцеві органи влади й управління. 4. Судова система. 5. Розвиток правової бази. 6. Держава і право України в період перебудови. 	4
17.	<p>Тема: «Держава та право незалежної України (1991 – до сьогодні)».</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розбудова незалежної Української держави. 2. Конституційний процес. Конституція України 1996 р. 3. Державний лад. 4. Правоохоронні органи. 5. Судова реформа. 6. Реформування національного законодавства. 7. Розвиток окремих галузей права. 	4
	Разом:	60

5.4 Перелік питань для підготовки до екзамену:

1. Предмет, метод та історіографія курсу «Історія держави і права України».
2. Особливості виникнення та розвитку державотворчих процесів на території Північного Причорномор'я.
3. Ознаки зародження рабовласницьких держав на території України.
4. Процес переходу від первіснообщинного ладу до державних утворень.
5. Характеристика військової демократії, як перехідного періоду.
6. Ознаки державності у кіммерійців.
7. Рабовласницька держава і право скіфів.
8. Загальна характеристика політичної історії скіфів.
9. Античні міста-держави на території України, їх державний устрій.
10. Державний устрій та право Боспорського царства.
11. Ранньофеодальна держава Київська Русь.
12. Суспільний лад Київської Русі.
13. Державний устрій Київської Русі.
14. Договори Київської Русі з Візантією.
15. Прийняття християнства як державної релігії в Київській Русі.
16. Джерела та основні риси права Київської Русі.
17. Руська правда – видатна пам'ятка давньоруського права.
18. Статут Володимира Мономаха 1113 року.
19. Утворення Галицько-Волинського князівства.
20. Суспільний лад Галицько-Волинської держави.
21. Правова система Галицько-Волинської держави.
22. Формування Литовсько-Руської держави.
23. Польсько-литовські унії.
24. Кревська унія 1385 року.
25. Грюнвальдська битва та її наслідки.
26. Суспільний лад Литовсько-Руської держави.
27. Магдебурзьке право в Литовсько-Руській державі.
28. Правова система Литовсько-Руської держави.
29. Литовські статuti.
30. Люблінська унія 1569 року та її наслідки.
31. Структура влади після Люблінської унії.
32. Судова система: до та після Люблінської унії.
33. Правове становище України у складі Речі Посполитої.
34. Співвідношення князівської (королівської) влади з представницькими органами влади у Великому

князівстві Литовському та Польському королівстві.

35. Берестейська церковна унія 1596 року.
36. Основні риси права Речі Посполитої.
37. Запорозька Січ.
38. Козацько-гетьманська держава.
39. Зборівський договір 1649 року.
40. Умови Білоцерківського договору 1651 року.
41. Українсько-московський договір 1654 року.
42. Гадяцький договір 1658 року.
43. Правова система гетьманської держави.
44. Соціально-політичний лад і право на Західноукраїнських землях.
45. Селянська реформа 1861 року. Ліквідація кріпосного права.
46. Земська та Судова реформа 1864 року.
47. Міська реформа 1870 року.
48. Універсали Центральної Ради: від автономії до незалежності.
49. Національна політика Центральної Ради.
50. Правова система УНР.
51. Державний устрій Української гетьманської держави.
52. Правова система Української гетьманської
53. Формування радянської державності в Україні (1917 – 1921 рр.).
54. Політика воєнного комунізму в Україні.
55. Конституція УСРР 1919 року.
56. Утворення Союзу РСР. Зміни в державному статусі УСРР.
57. Держава і право України в період панування тоталітарного режиму (1929 – 1938 рр.).
58. Конституція УСРР 1929 року.
59. Приєднання Західної Волині та Східної Галичини до складу УРСР.
60. Приєднання Північної Буковини та частини Бессарабії до складу УРСР.
61. Зміни у правовій системі УРСР під час Другої світової війни.
62. Держава і право України в повоєнні роки та в період (1945 – 1960 рр.).
63. Держава і право України в період неототалітарного режиму (середина 1960-х – середина 1980-х рр.).
64. Держава і право України в період перебудови (1985 – 1991 рр.).
65. Перебудова. Зміни у державному статусі Української РСР.
66. Держава і право України на сучасному етапі.
67. Розбудова Української незалежної держави.
68. Декларація про державний суверенітет України 1990 року.
69. Акт незалежності України 1991 року.
70. Референдум про незалежність України. Конституція України 1996 року.

6. Система контролю та оцінювання

Політика щодо відвідування навчальних занять

Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають обов'язково бути присутніми на практичних заняттях (під час дистанційної форми навчання – в режимі онлайн). Студенти мають бути оцінені не менше ніж з 70% практичних занять (у випадку, якщо студент не був оцінений на занятті, він має право виконати індивідуальне завдання). Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, був відсутній на занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Політика оцінювання

Форми оцінювання студентів:

Поточне оцінювання: оцінювання здійснюється впродовж семестру шляхом запровадження навчально-методичного інструментарію з використанням активних методів і технологій організації навчального процесу, зокрема: тестові завдання, задачі, доповіді, інші інтерактивні методи навчання.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті, за результатами виконання самостійних завдань, а також передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів з кожної теми.

Семестрову кількість балів формують бали отримані в процесі теоретичного засвоєння матеріалу, практичних занять та самостійної роботи впродовж семестру за накопичувальною сумою від 0 до 100 балів за всіма видами робіт, передбачених з даної дисципліни за темами (в тому числі враховуються результати тематичного тестування), а також бали за підсумковий модульний контроль.

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення результатів за період теоретичного навчання студентів на останньому за розкладом занятті. Основною формою підсумкового модульного контролю є контрольна робота.

Оцінювання здійснюється за національною шкалою – «відміно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та за шкалою ECES.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЄКТС	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	Залік
90-100	A	відмінно	Відмінно
82-89	B	Добре	Добре
74-81	C		
64-73	D	задовільно	Задовільно
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	Незадовільно
1-34	F		

Розподіл балів з навчальної дисципліни Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)								Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T 8-9		
3б.	4б.	4б.	4б.	4б.	4б.	4б.	4б - 4б.		

Змістовий модуль 2								30	100
T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17		
5б.	4б.	4б.	4б.	4б.	4б.	5б.	5б.		
Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)								Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів

Політика академічної доброчесності

Студент повинен ознайомитися і дотримуватися Положення про забезпечення академічної доброчесності у ПВНЗ «Буковинський університет» (<http://bukuniver.edu.ua/wp-content/themes/bukuniver/docs/polozhennia-pro-zabezpechennia-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf>). Він повинен виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Списування (копіювання тексту) під час виконання письмових робіт та екзаменів заборонені. Користування мобільними пристроями допускається лише з дозволу викладача

під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань. Самостійні роботи у вигляді рефератів, доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела.

7. Рекомендована література

Основна:

1. Історія держави і права України. / Трофанчук Г.І. Київ: Юрінком Інтер 2019. 568 с.
2. Історія держави і права України: академ. курс: підручник / Б. Й. Тищик, І. Й. Бойко. Київ: Ін Юре, 2015. 808 с.
3. Навчальний посібник для студентів правничих спеціальностей / Наталія Тарасова, Вікторія Церклевич ; Хмельницький кооперативний торговельно-економічний інститут. — Львів : Магнолія, 2020. — 334 с.
4. Історія держави і права України : навчально-методичний посібник А. Є. Шевченко, С. В. Кудін – Вінниця: ТОВ «Твори» – 2020. – 688 с.
5. Боярська З.І Історія держави і права України. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. К.: КНЕУ, 2017.
6. Гавриленко О.А. Історія держави і права України: стародавня доба : навчальний посібник. Харків: ХНУВС, 2018. 64 с.
7. Гончаренко В.Д. Історія держави і права України: підручник. К.: Атіка, 2017. 704 с.
8. Дудник О.В. Історія держави і права України. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. Умань: 2018. 141 с.
9. Захарченко П. П. Історія держави і права України : підручник. К. : Атіка, 2014.368 с.
10. Захарченко П.П. Історія українського права: навчальний посібник. Київ: ВД «Освіта України», 2019. 436 с.
11. Історія держави і права України. Підручник для юридичних вищих навчальних закладів і факультетів.; у 2-х частинах. За ред. А.Й. Рогожина. Київ: Ін юре, 2016.
12. Історія українського права : курс лекцій. За ред. О.О. Шевченка. Київ : Олан, 2019. 214 с.
13. Історія держави і права України: Підручник. У 2-х т. Ред. В.Я. Тацій. К.: Ін Юре.т.1. 2016. 656 с.
14. Історія держави і права України : підруч. А.С. Чайковський, В.І. Батрименко, Л.О. Зайцев та ін. ; за ред. А. С. Чайковського. Київ : Юрінком Інтер, 2016. 512 с.
15. Історія держави і права України: практикум. А.Є. Шевченко, Л.І. Суюсанов, Г.В. Мухіна, С.В. Кудін, Н.П. Свиридюк; За ред. А.Є. Шевченка. Донецьк: ПП «ВД «Кальміус», 2018. 248 с.
16. Історія держави і права України: навчальний посібник. В.М. Калашніков, Г.Г. Кривчик, К.А. Марков; за ред. В. М. Калашнікова. Дніпропетровськ, НГУ, 2018. 256 с.
17. Історія держави і права України : підруч. В.М. Іванов. К. :КУП НАНУ, 2017. 892 с.
18. Історія держави і права України: підручник. С. Гусарєв, В. Антошкіна, О. Сердюк та ін. ; за ред. В. В. Соловйової. Донецьк: Юго-Восток, 2015. 535 с
19. Історія держави і права України : підручник. О.І. Нелін. Київ: Видавничополіграфічний центр «Київський університет», 2016. 719 с.
20. Історія держави і права України. Академічний курс : підручник : у 2 т. За ред. В. Я. Тація., К.: Ін Юре, 2017. Т. 2. 580 с.

21. Історія держави і права України : навч. посіб. : И. Тетарчук, Т. Дяків. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 214 с.
22. Історія держави і права України : курс лекцій. В.М. Щербатюк, П. П. Захарченко, О. В. Кузьминець та ін.; за ред. В. М. Щербатюка. Київ, Вид-во «Фенікс», 2018. 496 с.
23. Історія держави і права України: підручник. Зв заг. ред. О.М. Бандурки. Харків: ХНУВС, 2019. 448 с.
24. Історія держави і права України: підручник. В.Д. Гончаренко, В.М. Єрмолаєв, В.О. Румянцев та інші; за ред. В.Д. Гончаренка. Вид. 2-ге, перероб. і допов. Харків: Право, 2019. 552 с.
25. Історія українського права : навчальний посібник для вищих навчальних закладів. За ред. І. А. Безклубого. К. : Грамота, 2016. 336 с.
26. Капельюшний В.П., Кудін С.В. Історія держави і права України: навч. посіб. в схемах, таблицях і визначеннях основних термінів. Київ: Олан, 2018. 224 с.
27. Кудін С. В. Історія держави і права України: навч.- метод. посіб. для студ. вищих. навч. закл. Київ: Академія праці і соціальних відносин Федерації профспілок України, 2016. 240 с.
28. Кузьминець О.В. Історія держави і права України: навч. посіб. К.: Україна, 2015. 448 с.
29. Кульчицький В.С., Тищик Б. Й. Історія держави і права України: [підруч.]. К.: Вид дім «Ін Юре», 2017. 624 с.
30. Лановик Б.Д., Лазарович М.В. Історія України: [навч. посіб.]. К.: Знання-Прес, 2016. 598 с.
31. Мірошніченко М.І. Історія українського права. Джерела: посібник для самостійної роботи. К.: Друкарня «Друкарник», 2019. 146 с

Допоміжна:

1. Іванов, В. М. Історія держави і права України [Текст] : навч. посіб. / В. М. Іванов. — К. : Атіка, 2017. — 728 с.
2. Історія держави і права України [Текст] : підручник / А. С. Чайковський, В. І. Батрименко, Л. О. Зайцев та ін. — К. : Юринком Інтер, 2016. — 511 с.
3. Історія держави і права України [Текст] : підручник : у 2 т. [за ред. В. Я. Тація, Й. Рогожина, В. Д. Гончаренка]. — К. : Концерн Вид. Дім «Ін Юре», 2018. —656 с.
4. Історія держави і права України [Текст] : практикум / А. С. Шевченко, Л. І. Суюсанов, Г. В. Мухіна, С. В. Кудін, Н. П. Свиридюк ; за ред. А. С. Шевченка. — Донецьк : ПП ВД «Кальміус», 2018. — 248 с.
5. Гавриленко О.А. Історія держави і права України: хрестоматія-практикум: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів України напряму підготовки Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2016. 348 с.
6. Грамоти XIV ст. Упорядкування, вступна стаття, коментарі і словники-показчики М.М. Пешак. Київ: Видавництво «Наукова думка», 2018. 255 с.
7. Директорія, Рада Народних Міністрів Української Народної Республіки. Листопад 1918 - листопад 1920 рр.: Док. і матеріали. У 2-х томах, 3-х частинах. Том 2. Упоряд.: В. Верстюк (керівник) та ін. К.: Видавництво імені Олени Теліги, 2016. 744 с.
8. Доба гетьмана Івана Мазепи в документах. Упорядник С.О. Павленко. 2-ге вид. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2018. 1144 с.
9. Західно – Українська Народна Республіка 1918-1923. Документи і матеріали. Том 2. Івано-Франківськ, 2016. 712 с.

10. Історія держави і права України.: Хрестоматія. Уклад. В. П. Самохвалов О.О. Шевченко, О.Й. Вовк. За ред. О.О. Шевченко. Київ: Вентурі, 2016. 224 с.

11. Україна в Другій світовій війні: погляд з ХХІ століття. Історичні нариси. Ред. кол.: В.А. Смолій (голова колегії), Г.В. Боряк, Ю.А. Левенець, В.М. Литвин, О.Є. Лисенко (відп. ред.), О.С. Онищенко, О.П. Реєнт, П.Т. Тронько; Рецензенти: О.С. Рубльов, В.Ф. Шевченко. НАН України. Інститут історії України. К.: НВП «Видавництво "Наукова думка, НАН України», 2017. Кн. 1. 735 с.

12. Україна в Другій світовій війні: погляд з ХХІ століття. Історичні нариси. Ред. кол.: В.А. Смолій (голова колегії), Г. В. Боряк, Ю.А. Левенець, В.М. Литвин, О.Є. Лисенко (відп. ред.), О.С. Онищенко, О.П. Реєнт, П.Т. Тронько. Інститут історії України. К.: НВП «Видавництво «Наукова думка, НАН України», 2018. Кн. 2. 943 с.

13. Україна в Другій світовій війні: До 70-річчя перемоги над нацизмом у Другій світовій війні. Український інститут національної пам'яті. К.: Український інститут національної пам'яті, 2015. 28 с.

14. Українська Держава (квітень - грудень 1918 року). Документи і матеріали. У двох томах частинах. Т. 2 / Упоряд.: Р. Пиріг (керівник) та ін. К.: Темпора, 2015. 412 с.

15. Українська Центральна Рада. Документи і матеріали. У двох томах. Том 1: 4 березня – 9 грудня 1917 р. – К., Наукова думка 2016. 589 с.

16. Українська Центральна Рада. Документи і матеріали у двох томах. Том 2: 10 грудня 1917 р. 29 квітня 1918 р. К. : Наукова думка, 2017. 422 с.

17. Універсали Богдана Хмельницького. 1648-1657. Нац. акад. наук України, Ін-т історії України; упоряд. І. Крип'якевич, І. Бутич; ред. кол. В. Смолій [та ін.]. К.: Альтернативи, 2008. 383 с.

18. Універсали українських гетьманів від Івана Виговського до Івана Самойловича (1657-1687). Упоряд.: І. Бутич, В. Ринсевич, І. Тесленко; Ред. кол.: П. Сохань (голова) та інші. Київ; Львів: НТШ, 2014. – 1118 с.

19. Універсали Івана Мазепи. 1687-1709. Книга 1. / Упорядник: Іван Бутич. Київ - Львів, 2016. 757 с.

20. Універсали Івана Мазепи (1687-1709). Частина 2. Упорядн. І. Бутич, В. Ринсевич; Голова ред. кол. П. Сохань. К.: НТШ, 2016. 799 с.

21. Універсали Павла Полуботка (1722-1723). / Упорядн. В. Ринсевич; Ред. кол.: П. Сохань (голова) та інші. К., 2018. 721 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Ресурси для навчання: <http://edu.km.ru/>, <http://vschool.km.ru/>, <http://vkids.km.ru/>

2. Бібліотеки: <http://www.lib.com.ua/>

3. Енциклопедії, довідники: <http://mega.km.ru/>, <http://vesna.sammit.kiev.ua/>,

<http://www.slovnyk.org/Ink/dic.html>.

4. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського

5. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html> - каталог національних бібліотек та інформаційних центрів України

6. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/libweb.html> - каталог національних бібліотек країн світу

7. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/books.html> - каталог електронних бібліотек України

8. <http://allbest.ru/union/> - перелік безкоштовних бібліотек повних текстів

9. <http://www.lib.com.ua/> - електронна бібліотека.

10. <http://www.slovari.org> – каталог словників (у тому числі, юридичні).
11. <http://www.nbu.gov.ua/db/ref.html> - реферативна база даних НБУ ім. В.І.Вернадського (включаючи юридичні науки).
12. <http://www.nbu.gov.ua/online-2010/> - передплачені науково-інформаційні ресурси НБУ ім. В.І.Вернадського
13. <http://www.ebk.net.ua> – повні тексти юридичних книг (бібліотека Князева).
14. <http://law.biz.ua/books/0023/0204.htm> - юридична бібліотека (Україна).
15. www.lawukraine.com - каталог юриста.
16. www.defence.com.ua - сам собі юрист.
17. Електронна бібліотека ЛТЕУ: <http://www.dev.lac.lviv.ua/lib>.

Матеріально-технічне забезпечення

Аудиторія/Classroom, Google Meet, Zoom, проектор, ноутбук, смартфон, підручники, посібники, наукова література, інформаційно-пошукові правові системи, зокрема «Законодавство України» тощо.

З ОПІ «Право» ОС бакалавр

детальніше можна ознайомитися за посиланням:

<http://bukuniver.edu.ua/university/faculties-and-departments/faculty-of-law/educational-process/programs/opp-bakalavr-law/>

Силабус за змістом повністю відповідає робочій програмі навчальної дисципліни «Історія держави і права України».